

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 22. november, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om oprettelse af et socialforskningsinstitut.

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

4) *Første behandling af:*

Forslag til lov om midlertidig ændring af lov om fortrinsret i høsten.

Mødet hævet kl. 15⁵.

23. møde.

Fredag den 22. november kl. 13.

Formanden: Medlemmer af folketinget Aksel Larsen, Ragnild Andersen, Fuglsang og Alfred Jensen har meddelt mig, at de ønsker her i tinget til stats- og udenrigsministeren at stille følgende forespørgsel:

„Hvilke oplysninger kan ministeren give folketinget i anledning af de versende meddelelser om forhandlinger mellem danske og tyske myndigheder angående flådesamarbejde og tysk militært forsvar af Jylland samt angående de emner, der agtes drøftet på det forestående ministermøde i NATO, herunder planerne om stationering af atomvåben i de europæiske NATO-lande og om fælleskommando for visse af disse landes militære stridskræfter?“

I skrivelse af gårs dato anmoder socialministeren om, at der må blive foretaget valg af 16 medlemmer til det i folkeforsikringslovens § 6, stk. 3, omhandlede udvalg angående indtægts- og formuegrænsen for medlemskab af en statsanerkendt sygekasse.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om oprettelse af et socialforskningsinstitut.

Valgt blev: *K. B. Andersen, Kaj Andersen, Dupont, Hjortnæs, Mørk, Edel Saunte, Strøm, Else Zeuthen, Gudrun Bjørner, Lorentzen, Søren Andersen, N. Chr. Christensen, Krogh, Sønderup, Gottschalck-Hansen, Poul Thomsen og Asger Jensen.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udlån til statshusmandsbrug m. m.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 509, fremsættelsen i tidenden sp. 838).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Carl Petersen: Under behandlingen i fjor af forslaget til den nugældende lov om udlån til statshusmandsbrug førtes der en ret indgående diskussion om, hvorvidt de foreslåede udlånsvilkår var rimelige. Resultatet af disse drøftelser blev, at der skulle ned sættes en kommission, som eventuelt skulle finde nye veje med hensyn til ydelsen af disse udlån. Da kommissionens arbejde endnu ikke er tilendebragt, vil det naturligste være, at der stilles midler til rådighed i samme omfang og på samme vilkår som i indeværende år, og det er det, det foreliggende lovforslag går ud på. Jeg skal derfor nøjes med på mit partis vegne at anbefale lovforslaget til vedtagelse.

Niels Eriksen: Også jeg har glædet mig over, at landbrugsministeren fulgte den henstilling, vi det sidste par år har fremsat om at få nedsat en kommission til undersøgelse af alle de spørgsmål, der henhører

[Niels Eriksen.]

under statshusmandsloven. Denne kommission er jo nu i arbejde, og under hensyn hertil finder også jeg det rigtigt at forlænge den nugældende lov, indtil kommissionen får afgivet sin betænkning. Jeg kan derfor anbefale lovforslaget til vedtagelse.

H. C. Toff: Lovforslag vedrørende udlån til statshusmandsbrug svarende til det lovforslag, vi behandler i dag, har vi fra det konservative folkepartis side givet vore stemmer, også når udlånsbeløbene var af en tilsvarende størrelse som det, den højtærede landbrugsminister foreslår i det foreliggende lovforslag. Det er klart, at vi også har indset det samfundsgavnlige og det rimelige i at give næringslivet her i landet en sådan struktur, at der bliver mange selvstændige erhvervsdrivende. Men det kan heller ikke nægtes, at vi i det konservative folkeparti er kommet til den opfattelse, at den udvikling, vi har været vidne til gennem de sidste år — hvor det mere og mere er gået sådan, at det er staten, der i stigende grad står som udlåner til de forskellige erhverv — er forkert. Derfor gav vi også i sidste folketingssamling udtryk for, at vi ikke ville medvirke til at fremme denne udvikling; vi mente, kursen skulle vendes, og at samfundet i stedet burde bidrage til ved skattemæssige begunstigelser at gøre det muligt for borgerne at spare op, så de selv, uden statens deltagelse, kunne finansiere deres erhverv. Denne opfattelse er stadig vor, selv om man begribeligvis, hvor særlige vilkår er til stede, hvor der er en særlig samfundsmæssig interesse i at støtte en udvikling, kan forvente vor tilslutning til, at der gives støtte.

Når vi i dag behandler dette lovforslag, vil jeg gerne på mit partis vegne sige, at vi ikke indser fornuften i under de økonomiske vilkår, der i dag råder i landbruget, at bevilge store beløb til udstykning. Vi kan ikke se, at det på et tidspunkt, da landbrugets ledere overvejer muligheden af at begrænse produktionen, hvor man overvejer muligheden af at skulle lede, dirigere og fordele den nuværende produktion for dog at få produktionen afsat til nogenlunde priser, og hvor man fra landbrugets side giver udtryk for, at man med det nu-

værende prisniveau kan forvente en forrentningsprocent, der er omkring nul, er fornuftigt at bruge millionbeløb til nye statshusmandsbrug. Det kan ikke være rigtigt og økonomisk forsvarligt, at staten skal yde disse millionbeløb under de givne vilkår, for at flere brug skal have del i den produktion, der er. Nu, da folketinget har nedsat en kommission, der arbejder med visse ændringer i statshusmandsloven, ville det derimod være rigtigt, når man ser hen til de økonomiske kår, landbruget arbejder under i dag, om man nedsatte de beløb, der gennem statshusmandsloven stilles til rådighed for udstykning, indtil vi har hørt fra kommissionen, således at vi kun gik med til det tilstrækkelige beløb til udlån til visse køb og til udlån til køb af tillægsjord. Vi deler nemlig den opfattelse, at mange brug er for små og vil kunne drives mere rationelt og økonomisk og virkelig blive en arbejdsplads for ejerne, hvis disse brug var større, og på samme måde mener vi, at man, hvor der er tale om nyindvundne arealer, med rimelighed kan forvente, at der fra samfundets side ydes bidrag til oprettelse af nye brug. Endvidere er vi af den opfattelse, at man også af nationale grunde i de tyndtbefolkede dele i de sønderjyske landsdele bør støtte oprettelsen af flere landbrug gennem oprettelse af flere statshusmandsbrug.

Det er altså vor opfattelse — for at trække det op — at det ikke er statens opgave at finansiere erhvervslivet, men at det af forskellige grunde i særlige tilfælde har sin berettigelse at fremme en udvikling. Vi finder det imidlertid helt forkert at anvende store summer, millionbeløb, til en udstykning til flere brug under de herskende økonomiske vilkår i landbruget. Gennem de sidste måneder er handelen med landejendomme stagneret, og det er det første tegn på, at et prisfald på sådanne ejendomme er undervejs, et prisfald, som man vel allerede nu kan konstatere. Det tilsiger os da også, at det økonomisk vil være forkert at gå videre og bevilge de store beløb, men at vi i stedet for må stille os afventende og begrænse udstykningen i forhold til tidligere. Vi vil være med til, som jeg sagde før, at der stilles beløb til rådighed til tillægsjord til udstykning på

[H. C. Toft.]

nyindvundne arealer og til udstykning i de tyndtbefolkede dele af de sønderjyske landsdele.

Nu imødeser jeg, at man herefter vil bebrejde os, at nu vil vi ikke støtte ungdommen i dens vanskeligheder med at få foden under eget bord. Der er vel normalt ca. 6 000 landmænd i Danmark, der hvert år træder ind i selvstændige brug, og heraf er der omkring et par hundrede, der får nye brug i henhold til statshusmandsloven. Antallet af ansøgere til statshusmandsbrug har årligt været større end det antal af brug, det har været muligt at oprette. Det er ikke så mærkeligt, når det er en kendsgerning, at man her kan erhverve sig en ejendom under ganske anderledes favorable økonomiske vilkår end ellers, og de 200, der kommer i betragtning, får i realiteten i modsætning til de øvrige ca. 6 000 en gave på omkring 30 000-40 000 kr. af samfundet i form af delvis rentefritagelse, meget lav rente i forhold til den rente, som alle andre og også staten må give, i form af fritagelse for afdrag på lånet i en vis tid, og idet dele af lånene har en løbetid på over 125 år. Det er faktisk som at få en tolvter ved tipningen, det er som at få en appelsin i sin turban, når man får et sådant statshusmandsbrug. Det kan ikke være rigtigt med en sådan forskelsbehandling, og derfor må den kommission, der nu arbejder med spørgsmålet, komme til et resultat, der vil kræve en ændring i den nugældende lovgivning, og også derfor bør man, indtil kommissionens arbejde er afsluttet, begrænse denne udlånsvirksomhed.

Med de vanskeligheder, landbruget har, er det vor opfattelse, at landbrugets skatter må nedsættes, og de midler, der kan spares ved en begrænsning af udlånsvirksomheden, kunne efter min mening netop anvendes til at nedsætte ejendomsskatterne, som lægger en byrde på landbruget, og som skader dets mulighed for konkurrence med andre landes landmænd, der ikke betaler forlods afgifter på produktionen til samfundet, men tværtimod ofte får tilskud, den såkaldte subsidiepolitik. Vi burde, i stedet for på snart det ene og snart det andet område at udlåne statsmidler til erhvervslivet, begunstige opsparring skattemæssigt også for de unge, så at de derved

kunne få lejlighed til at foretage en større opsparring til deres fremtidige gerning.

Da vi i sommer gennemførte loven om investeringsfonds, gav vi de selvstændige erhvervsdrivende en mulighed for skattefrit at kunne henlægge til investeringsfonds til fremtidige investeringer. Det blev da fra konservativ side sagt, at også de unge burde have denne mulighed. Hvorfor skal den unge fisker, den unge håndværker og den unge landmand ikke have de samme muligheder som de, der er selvstændige erhvervsudøvere, da det jo for mange unges vedkommende vil være således, at de netop skal bruge sådanne hensatte midler til investering i den virksomhed, de engang skal overtage? Giver man ungdommen den mulighed, har de et langt bedre og sundere grundlag at starte på.

Jeg ved ikke rigtig, om det kan være den samlede regering, der står bag lovforslaget; det er mig bekendt, at den højtærede fiskeriminister, da man sidst behandlede loven om udlån til statshusmandsbrug, gav udtryk for, at denne form for statsfinansiering var en samfundulykke. Jeg håber, at også andre end den højtærede fiskeriminister kan slutte op om de tanker, jeg har givet udtryk for, under det udvalgsarbejde, der formentlig skal gøres med lovforslaget.

Axel Sørensen: Jeg skal på det radikale venstres vegne tilsige støtte til gennemførelse af det foreliggende lovforslag. Lovforslaget fremtræder som en forlængelse af den bestående lov om udlån til statshusmandsbrug med et par enkelte ajourføringer angående elektricitets- og vandforsyningsanlæg.

Når den højtærede landbrugsminister ikke har foreslået ændringer i loven, må det ses på baggrund af, at ministeren har ladet nedsætte en omfattende kommission til undersøgelse af visse forhold vedrørende statshusmandslovgivningen, en undersøgelse, der bl. a. tager sigte på at hindre en kapitalisering af fordelene ved de lån, der for tiden ydes fra statens side, når disse ejendomme skifter ejer, hvilket er til skade for de nye ejere. En fornuftig løsning af disse spørgsmål håber jeg må blive resultatet af kommissionens arbejde.

Lånebeløbenes størrelse har vi drøftet

[Axel Sørensen.]

hvert år. Jeg ønsker gerne, at der ved bygningen af statshusmandsbrug sker en ajourføring af byggeteknikken, hvorved der kan skabes grundlag for arbejdsbesparelser og rentabilitet. En forenkling af forskellige af reglerne for lånevilkårene er ønskelig, og det er forhåbentlig muligt at nå til et resultat i den siddende kommission.

Sidste år oplyste daværende landbrugsminister Smørum, at han havde ansøgt finansudvalget om midler til at lade udføre en del typetegninger for statshusmandsbrug. Jeg erindrer ikke, men spørger derfor den højtærede landbrugsminister, om disse typetegninger er blevet en realitet.

Uden at ville forlænge denne debat må jeg sige, at jeg er uenig med det ærede medlem hr. H. C. Toft i hans opfattelse af udstykningsforholdene her i landet. Jeg har læst den pjece, som lige er delt om til medlemmerne i det høje ting, om jordfordeling og jordbehov, og hvoraf det fremgår, at ingen ung dansk landmand siden 1948 har måttet opgive at få eget brug på grund af jordmangel. Heri er jeg ikke enig. Siden 1948, da mekaniseringen satte ind, har adgangen til jord til oprettelse af nye brug vist sig at blive vanskeligere. Så vidt jeg har kunnet få oplyst, var der i finansåret 1955-56 307 ansøgere og blev oprettet 100 nye brug, bortset fra tillægsarealerne, og i 1956-57 var der 251 ansøgere og blev oprettet 67 nye brug. I en tid, da arbejdsledigheden viser, at beskæftigelsen er mere og mere vigende, vil en øget udstykning efter min principielle indstilling være en god indsats herimod.

Jeg skal med disse bemærkninger anbefale det foreliggende lovforslag.

Kristian Kristensen: Den lovgivning, vi behandler i dag, er jo bl. a. en byggestøtte-lovgivning, ja, dette område er vel endda det, hvor vi her i landet for første gang knæsatte princippet med statsfinansiering af privat byggeri. Så længe princippet kun blev praktiseret på dette begrænsede område, var ulemperne ved det ikke iøjnefaldende, men efter at dette princip i de senere år er blevet anvendt i stedse stigende omfang, er ulemperne, ja, farerne ved denne fremgangsmåde så tydelige at se, at man nu på byggestøttelovgivningens område i øvrigt,

så vidt jeg ved, arbejder med en revision, der tilsigter en ændring af loven i retning af privat finansiering mod statsgaranti til afløsning af selve statsfinansieringen. Det ville vel være rimeligt at koordinere lovgivningen på de to områder, ja, det ville være urimeligt ikke at gøre det. Nu sidder der imidlertid en kommission og arbejder med disse ting, og man må vel afvente, hvilke resultater denne kommission kommer til, før man tager fat på en revision af loven, men jeg håber, at kommissionen er opmærksom på netop dette spørgsmål, så at vi om ikke nu, så når loven tages op til revision næste gang, får den ændret i denne retning. Jeg henstiller i denne forbindelse til den højtærede landbrugsminister, at loven ikke som foreslået forlænges for 2 år, men kun for 1 år, netop af hensyn til koordineringen med byggestøttelovgivningen i øvrigt.

Vor afstandtagen fra statsfinansiering på dette område er ikke noget nyt. Det har allerede været omtalt en gang heroppe fra talerstolen. Da loven for et år siden blev forlænget, udtalte den højtærede fiskeriminister, som da var retsforbundets ordfører, følgende — Folketingstidende 1956-57, 1. samling, sp. 1691 —:

„Det er utvivlsomt sådan, at statsfinansieringen griber ind på renten, griber ind på omkostningerne og i meget høj grad virker til, at det bliver dyrere at bygge statshusmandsbrug. Derfor vil jeg henstille til regeringen, at man i forbindelse med revisionen af statshusmandsloven tager statsfinansieringen op. Jeg anser denne finansieringsform, som vi desværre er kommet ind på, for en samfundsulykke. Selv om det har været så velment, har det været så slet.“

Jeg tror, at statsfinansieringen ikke alene gør det dyrere at bygge statshusmandsbrug, som det hedder i citatet, men at den gør det dyrere at bygge i det hele taget, og det vil sige, at den skaber vanskeligheder for dem, som må bygge uden statsstøtte. Dyrt byggeri skaber et stort finansieringsbehov, og det tenderer imod et højt renteniveau. Hvis disse antagelser er rigtige — det tror jeg de er — vil en ændring i den retning, som vi både i fjor og i år har gjort os til talsmænd for, betyde ændringer af tre ting. For det første vil en gennemførelse af en sådan ændring tendere imod

[Kristian Kristensen.]

lavere byggepriser, for det andet tendere imod et lavere renteniveau og for det tredje give lavere skatter. Det er tre ting, der vil blive hilst velkommen ude i befolkningen, og som vil være til gavn for vort økonomiske liv.

Nu må vi afvente den siddende kommissions betænkning, men da lovgivningen på dette område jo må fortsætte kontinuerligt, er vi indforstået med den af den højtærede landbrugsminister foreslåede forlængelse, dog kun for et år. Vi imødeser gerne en kommende lovgivning på dette område efter retningslinjer, således at for det første jord overtages på jordrentevilkår, for det andet at jordfondens midler bruges til kortfristede lån til nybegyndere, og for det tredje at finansieringen i øvrigt sker efter de retningslinjer, der nu forhåbentlig bliver lagt til grund ved nyt byggeri.

Jeg bemærker mig i øvrigt med tilfredshed, at den højtærede landbrugsminister trods den beregnede stigning i byggeomkostningerne på 2,2 pct. søger at holde budgettet ved at foreslå uændrede maksimumsbeløb.

Fuglsang: Jeg kan på kommunisternes vegne tilsige mit partis støtte til gennemførelse af denne årlige fornyelse af loven om udlån til statshusmandsbrug; men det betyder ikke, at vi er tilfredse med den udvikling, der har fundet sted på dette område; den svarer vel næppe heller helt til den ånd, hvori statshusmandsloven i sin tid blev vedtaget. Jeg tænker rent umiddelbart på de beløb, der stilles til rådighed f. eks. til byggelån. Gang på gang har man indset, at man var nødt til at hæve maksimumsgrænsen for lånene for at holde trit med byggepriserne, og det har selvfølgelig været rigtigt; men samtidig har rådighedsbeløbene ligget fast, og det kan efter min mening ikke stemme med lovens hensigter.

Nu i år er man gået den vej, at man uden at tage hensyn til byggeprisernes fortsatte stigning har ladet byggelånenes maksimumsgrænser være uændrede, og på det punkt er jeg ikke nær så lykkelig som retsforbundets ærede ordfører, men det er jo nu engang den slags forskelle, der er på et liberalt parti og et socialistisk parti. Helt nyt er

det ikke, at man på den måde forsøger at lægge loft over maksimumsbeløbene. Alle-rede sidste år gik den daværende landbrugsminister efter krav fra de partier, der repræsenterer det større landbrug, med til at halvere den forhøjelse, som var foreslået. Nu går man altså videre ad den vej og har faktisk bøjet sig for den linje, som storbruget ønsker fulgt. Det er vel ikke noget enestående, heller ikke her i tinget; men det kan ikke være i overensstemmelse med folkestyrets idé, at de, som har samlet et flertal på et ganske bestemt princip, uden videre bøjer sig og opgiver princippet af hensyn til nogle fås meninger og interesser.

Bortset herfra må en fastholden af låne-nens størrelse, på trods af at man har konstateret, at byggepriserne stadig stiger, betragtes som en reel nedsættelse af lånene, og en sådan nedsættelse er efter min mening yderst betænkelig i en tid, da de unge, som skal i gang, i forvejen har alle hænde startvanskeligheder at kæmpe med. Det kan være meget godt, som det konservative folkepartis ordfører gør det, at henvise til private långivere; men det kan vel ikke være landmanden ligegyldigt, hvad han skal betale i rente; det er ikke ligegyldigt, om han får lånene af staten og får dem på gunstige vilkår, fordi det nu engang er en samfundsinteresse, at der skaffes nye hjem og arbejdspladser, eller han må gå til de private långivere og gennem høje renter være med til at øge disse private långiveres arbejdsfrie udbytter år efter år.

Efter min mening er der overhovedet al mulig grund til at tage statshusmandslovgivningen og de øvrige landbrugslove op til drøftelse og revision. Som det radikale venstres ordfører allerede har sagt, er der jo et stadigt misforhold mellem det antal ejendomme, der står til rådighed, og antallet af ansøgere, som ønsker at få foden under eget bord. Det er efterhånden, som om de økonomiske problemer er ved at trænge spørgsmålet om udstykning og om en mere retfærdig jordfordeling helt i baggrunden, og det er, som om det store landbrug — som vi også har hørt i dag — ganske bevidst og systematisk udnytter den situation, vi befinder os i, til angreb på selve udstykningen. Heraf ser man for øvrigt ganske klart, hvor ringe indhold der i virkeligheden er i appellen om enighed og sammenhold

[Fuglsang.]

mellem de såkaldte „store“ og „små“ bønder. Det er også, som om selve husmandsbevægelsen er præget af de hensyn, der må tages til staten og dens problemer; selv her synes kravene om en jordreform at være trængt i baggrunden.

For mig at se drejer det sig imidlertid ikke om et enten-eller: enten løsning af de økonomiske dagsproblemer og alle de spørgsmål, den nedsatte kommission har at beskæftige sig med, eller fortsat udstykning. For mig at se må det være et både-og: på den ene side skal de økonomiske problemer løses og løses på en god måde; på den anden side må der skaffes grundlag for en udvidet udstykning; den har samfundet fortsat brug for. Jeg tænker her også på de beskæftigelsesmæssige hensyn. Det argument, man i sin tid kørte frem med, nemlig at de unge, som landbruget skød fra sig, kunne gå til industrien, fordi industrien har brug for arbejdskraft, det argument duer jo ikke længere. Nej, også for at skaffe dem plads er det nødvendigt at få udstykningen sat i gang. Det er jo ikke tilfældigt, når man i den sidste befolkningsstatistik ser, at i Sydsjælland og på Lolland-Falster, hvor Danmarks bedste jord findes og som følge deraf også de fleste herregårde, er befolkningstallet gået stærkest tilbage. Argumentet om storbrugets overlegenhed kommer hverken til udtryk i de vilkår, de byder landarbejderne, eller i de skatter, de mener de har råd til at betale.

Med andre ord, jeg mener, at det snart er på tide, at man tænker på at få udstykningen sat i gang. Jeg ønsker ikke hermed, at der skal nedsættes nye kommissioner, som eventuelt blot kan skyde spørgsmålet løsning ud i fremtiden. Jeg mener, at vi allerede nu ved tilstrækkeligt til at kunne gå i gang.

Der er dem, der siger, at nu må der snart være ro om jordspørgsmålet. Efter min mening kan der ikke blive ro, før man når til en virkelig retfærdig fordeling af jorden, og det når man efter min mening først den dag, da man kan sige, at de, der dyrker jorden, også ejer den.

Landbrugsministeren (Skytte): Jeg vil gerne takke de ordførere, og det er jo

heldigvis næsten dem alle, der har givet tilslutning til lovforslaget.

Den konservative ordfører, det ærede medlem hr. H. C. Toft, fremsatte en del landøkonomiske betragtninger, der konkluderede i, at han på nuværende tidspunkt på sit partis vegne måtte fraråde udlån i det omfang, der var foreslået her; det ærede medlem nævnte dog i hvert fald to områder, hvor der kunne være tale om at fortsætte med udlån af statsmidler. Jeg vil herom sige, selv om jeg ikke synes, at tiden er inde til at optage en debat om de forskellige brugsstørrelser netop nu, at for mig er det i hvert fald i dag helt uafklaret, om det er de store brug, om det er bondebruget, eller om det er husmandsbrug af almindelig størrelse, der bedst evner at klare de vanskelige forhold, vi står over for med landbrugskrise. Ja, jeg ved ikke, om man kan sige, at vi har en landbrugskrise i dag, det kan vi vel næppe, men hvis vi skulle få en landbrugskrise og det skulle gå ligesom sidst, ved jeg ikke, hvem det ville gå mest ud over. Dengang var det i hvert fald ikke de mindre landbrug, der blev hårdest ramt af krisen, det var tværtimod dem, der sammenligningsmæssigt klarede sig bedst.

Det ærede medlem hr. H. C. Toft fremhævede en del urimeligheder ved den nuværende lov, de store begunstigelser og den store rentefrihed, men det er jo alt sammen noget, der netop er til behandling i den kommission, der blev nedsat som følge af den debat, der fandt sted i fjor om et lovforslag af lignende art som det, vi behandler her i dag. Jeg vil imidlertid gerne fremhæve en ting. Det ærede medlem hr. H. C. Toft fremhæver også ved denne lejlighed betydningen af nedsættelse af ejendomsskatterne, men det tror jeg ikke det ærede medlem skal gøre af hensyn til ungdommen. Vi kan drøfte spørgsmålet ved anden lejlighed, og vi kan drøfte landbrugets skatteproblemer, men nedsættelse af ejendomsskatterne vil ikke gavne den jordsøgende ungdom, det tror jeg det ærede medlem må gøre sig klart. Og når det ærede medlem hævder, at det standpunkt, han har taget, ikke skyldes uvilje mod at gøre ungdommen selvstændig, må man tro ham, men jeg tror, det er en

[Landbrugsministeren.]

forkert måde at praktisere sin velvilje på.

Må jeg endelig om de unge og om henhæggelse til investeringsfonds sige, at vi har i dag en præmieopsparing, som virker særdeles godt netop over for de unge. De unge, der anvender præmieopsparingen, og det er, så vidt jeg ved, et stigende antal, har særdeles gunstige betingelser for opsparing, hvad jeg tror at det ærede medlem må give mig ret i.

Til det ærede medlem hr. Axel Sørensen vil jeg gerne sige, at typetegningerne nu er en realitet. Jeg tør ikke sige, hvor stor praktisk betydning det får for byggeriet, men vi har i hvert fald nu forskellige tegninger at vælge imellem.

Til det ærede medlem hr. Kristian Kristensen vil jeg sige, at det er rigtigt, at statshusmandsbyggeriet er statsstøttet byggeri, men det er lige så rigtigt, at det er særdeles billigt byggeri. Det samme gælder byggeriet under den lov, vi senere skal behandle. Det, at det er statsstøttet, er i sig selv intet bevis for, at det er et dyrt byggeri; i dette tilfælde vil jeg snarere sige tværtimod.

Til det ærede medlem hr. Fuglsang, der fremsatte en lang række betragtninger, skal jeg nøjes med at sige, at i fastholdelsen af de hidtidige udlånsætser ligger ikke andet, end at der foreligger en enstemmig indstilling fra det udvalg, der praktiserer denne lov, statens jordlovsudvalg, hvori udvalget går ind for bevarelse af de nuværende sætser. Når det gør det, mener jeg, at det er fuldt forsvarligt at fastholde dem.

Til slut skal jeg sige, at når jeg ikke synes, at der er grund til at gå ind i en langvarig debat her, skyldes det, som jeg oplyste i min fremsættelsestale, at vi har nedsat en kommission, og det ville ingen mening have at nedsætte en sådan kommission, hvis vi foregreb dens afgørelser. Det ville det kun være rimeligt at gøre, hvis der var udsigt til, at det ville blive et meget langvarigt kommissionsarbejde. Det er der imidlertid ingen udsigt til; alt

tyder på, at denne kommission vil afslutte sit arbejde så betids, at man til næste folketingsår kan fremsætte forslag på grundlag af kommissionens resultater. Jeg synes, det er helt rimeligt at vente, og jeg er derfor tilfreds med den tilslutning, lovforslaget har fået her i dag.

H. C. Toft: Jeg er enig med den højtærede landbrugsminister i, at vi ikke skal have en debat om de forskellige brugsstørrelser ved denne lejlighed. Men når den højtærede landbrugsminister fremhæver, at man har en præmieopsparing, der er til gavn for ungdommen, når de kan udnytte den, vil jeg dertil gerne sige, at den giver samme mulighed for de ældre erhvervsudøvere, men derudover har de ældre erhvervsudøvere også mulighed for at benytte sig af skattemæssige begunstigelser gennem investeringsfonds. Jeg kan ikke se, det er urimeligt, at ungdommen, der engang skal benytte midler til investering i egen erhvervsvirksomhed, skal have samme mulighed.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Carl Petersen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om udlån til arbejderboliger på landet.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 517, fremsættelsen i tidenden sp. 839).

Lovforslaget sattes til forhandling.